

Syksyisestä ystäväkirjeestämme, joka oli Anun eläkkeellejäämisen tähden jäähyväiskirje Lähetyseuran työyhteydestä, on kulunut viisi kuukautta. Nyt jatkamme Sauen seurakuntatyötä itsenäisenä Viron luterilaisen kirkon Sauen Paavalin seurakuntana. Mennyt talvi ei ollut erityisen kylmä, mutta se oli poikkeuksellisen luminen; saman verran lunta oli viimeksi 15 vuotta sitten. Nyt kevät on alkanut ja lumi sulanut.

Sauen itsenäisen luterilaisen seurakunnan synnystä

Sauen luterilaisen seurakuntatyön 7-vuotisjuhla pidetään maaliskuun lopussa. Niin kauan aikaa sitten aloitimme työn naapurikaupungin, Keilan, luterilaisen seurakunnan analaisuudessa Sauen kaupungin Päiväkeskuksen tiloissa. Sauen itsenäisen seurakunnan synty liittyy kahteen suureen muutokseen Sauella.

Ensimmäinen suuri muutos tapahtui 1 ½ vuotta sitten, jolloin Sauen kaupunkiin liitettiin Sauen kunta/Laagri, Kernunkunta ja Nissin kunta ja nimeksi annettiin Sauen kunta. Sauen kaupungissa on lähes 6000 asukasta, samoin Laagrissa, mutta kokonaisväkimääräksi tuli 22 000, joka on suurempi kuin Keilan väkimäärä, 10 000. Saue tarvitsi oman seurakunnan, jonka työalueeksi suunniteltiin kunnan ydinalue, Sauen kaupungin + Laagrin 12 000 asukasta.

Toinen muutoksen syy oli tavoite rakentaa Sauen kaupunkiin luterilainen kirkko. Aloitimme keskustelut kaupungin johtajien kanssa viisi vuotta sitten, mutta kun neljä johtajaa vaihtuivat vuoden välein, asiat eivät edenneet. Viimeisin, Sauen kunnan johtaja Andres Laisk, lupasi vuosi sitten, että päätös tehdään vuoden 2018 aikana. Kesällä 2018 Viron kirkon arkkipiispa Urmas Viilma sanoi, että kun kirkkoa aletaan rakentaa Sauelle, pitäisi sinne perustaa itsenäinen paikallisseurakunta.

Syksyllä 2018 – 27.9 – teki Sauen kunnanvaltuusto päätöksen myöntää seurakunnalle kunnan tontille käyttö- ja rakennusoikeus 50 vuodeksi (17 puoltoääntä, 3 vastaan). Tontti on erinomaisella paikalla Sauen kaupungin pääkadun varrella, Tule tänav 13.

Pääosin syksyn aikana tehtiin kaikki tarvittava, että rekisteröidä Sauen luterilainen seurakunta. 21.10 pidettiin lääninrovasti Jüri Vallsalun johdolla seurakunnan perustava kokous, jossa oli 20 perustajajäsentä. 27.11 Viron kirkon kirkolliskokous otti Sauen Paavalin seurakunnan Viron kirkon seurakunnaksi. Seurakunnan kirkkoherraksi nimettiin Keila seurakunnan kirkkoherra Matthias Burghard ja pastoriksi Juha Väliaho, joka tekee jokapäiväisen työn Sauella. Seurakuntaneuvostoon kuuluu viisi jäsentä, puheenjohtajana Heikki Ylönen. Palkattuna työntekijänä ja kassahoitajana on Sauen pitkäaikainen työntekijä Anna Mishina ja kanttorina jatkaa Inga Pogoinina. Anu on eläkkeellä olevana seurakunnan ”maatushka”, vierasemäntä. – Seurakunta rekisteröitiin virallisesti 6.3.2019.

Seurakuntatyö Sauella

Seurakuntatyö jatkuu Sauella samanlaisena kuin ennenkin, nyt vain itsenäisenä Sauen Paavalin seurakuntana oman hallinnollisen taakkansa kanssa. Seurakunnalle päätettiin perustaa kaksi tiliä: yksi seurakuntatyötä varten, toinen kirkon rakentamista varten, ja nyt on myös oma kirjanpitäjä rahaliikenteen hoitamiseksi.

Jumalanpalvelukset jatkuvat joka sunnuntai kello 13 Sauen Päiväkeskuksen salissa. Viime aikoina joka sunnuntaisia kävijöitä on ollut 20 ja heistä melkein kaikki jäävät vielä teepöytään pitkäksi toviksi. Raamattutunti on joka keskiviikko, kävijöitä tavallisesti 5-8. Anna Mishinan johtama kolmiääninen lauluryhmä harjoittelee keskiviikkoisin; siihen kuuluu yhdeksän laulajaa.

Muita toimintamuotoja ovat naisten rukous- ja raamattupiiri Annan kodissa kerran kuukaudessa. Juha vetää yhdessä Sauen Päiväkeskuksen kanssa yhdeksänjäsenistä suomen kielen ryhmää joka maanantai, samoin viikoittaisia kitaratunteja kouluikäisille. Anu auttaa tilaisuuksien järjestämisessä, kускаa mummoja ja hoitaa kahvi/tee tarjoilut sekä vieraile kodeissa ja vankilassa.

Uusi toimitila

Uusinta uutta on se, että helmikuun alusta saatiin seurakunnalle avaralta tuntuva ja valoisa uusi konttoritila, kun edellisen konttoritilan vuokrasopimus loppui tammikuun lopussa. Tila on Sauen kartanon omistamassa rakennuksessa pääkadun varrella Rimi-kauppakeskuksen vieressä. Viereinen talo on kaupungin Nuorisotalo ja kunnan toimisto on lähellä. Mielenkiintoista on se, että toisessa kerroksessa sijaitsevasta konttoritilasta on näkymä kirkon tontille, jolla rakentaminen alkaa syksyllä.

Uusi toimitila toimii konttorina, kirjastona ja pienryhmätilana, johon pöytien ympärille mahtuu 12 ihmistä. Konttoritilaan kuuluu keittiönurkkaus ja erillinen WC käytävän puolella. Kun pöydät kootaan pois ja tehdään tilasta kokoushuone, sinne mahtuu yli 20 ihmistä. Toimitila on jo käytössä, mutta sunnuntaina 31.3 vietämme siellä Sauen seurakuntatyön seitsemättä syntymäpäivää ja juuri rekisteröidyn Sauen itsenäisen seurakunnan 0-vuotis syntymäpäivää. Samalla vietämme siellä jumalanpalvelusta ja konttoritilan seurakunnan käyttöön siunaamisen juhlaa, jossa mukana on Matthias Burghard.

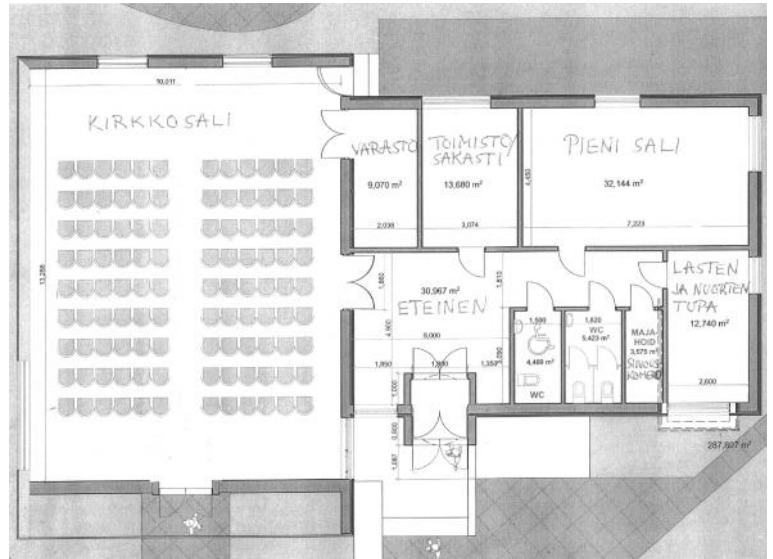
Jumalanpalvelukset jatkuvat Sauen Päiväkeskuksessa, mutta ilmeisesti kesäaikana, jolloin väkeä on vähemmän, pidämme jumalanpalveluksetkin uudessa toimitilassa.

Sauen Paavalin kirkon rakentamisen tilannekatsaus

Sauen kunnanvaltuusto päätti viime syyskuun lopulla antaa kunnan tontille käyttö- ja rakennusoikeuden hyvältä paikalta Sauenkaupungin pääkadun (Tule 13) varrelta. Neuvotteluja kirkon rakentamisesta Sauen kunnan viranomaisten kanssa on syksyn aikana käynyt Viron kirkon kirkkohallituksesta kansleri Andrus Möttus, arkkitehti Hermas Lilleorg, Juha on ollut mukana ja tämän vuoden puolella myös Sauen seurakuntaneuvoston esimies Heikki Ylönen.

Arkkitehti on tehnyt alustavan suunnitelman kirkon tiloista ja ulkonäöstä. Kirkkosalissa on hiukan yli puolet 250 m²:stä; muissa tiloissa on eteistila, toimisto/sakasti, pieni sali keittiötilojen kanssa, lasten ja nuorten tupa sekä WC:t ja varastotilat. Kuluneen alkuvuoden aikana arkkitehti teki tonttisuunnitelman, jonka Sauen kunnan viranomaiset ovat hyväksyneet. Suunnitelmassa on tontilla neljä peräkkäistä vyöhykettä. Kadun viereen tulee autojen parkkipaikka, sen takana on kirkon edessä oleva piha-alue koristeineen, sitten rakennusala ja sen takana viheralue ja puut, jotka näkyvät kirkkosalin edessä olevista ikkunoista. Puistomainen viheralue on suhteellisen hiljainen puoli niin, että lämpimällä ajalla siellä on mahdollista järjestää ulkoilmatilaisuuksia.

Seuraavaksi arkkitehdilla on vuorossa fasaadin piirtäminen – se, millainen on rakennuksen ulkonäkö eri puolilta. Kun seurakunta, kunta, kirkkohallitus ja Sauen ihmiset ovat siitä – kukin taholta puoleltaan – palautteensa antaneet, tehdään kevään aikana tarvittavien muutosten kanssa lopullisempi suunnitelma. Sen pohjalta Sauen kunta voi antaa rakennusluvan niin, että syksystä voisi alkaa rakentaminen. Suomen ystäväseurakuntien tuen aikataulusta riippuen kirkkorakennus tulee valmiiksi loppusyksystä 2022, viimeistään vuotta myöhemmin. – Seuraavassa loppukevään kirjeessä saatte nähdä kirkon julkisivun.

Tutustumismatka Etiopian maahan ja kirkkoihin

Tammikuun loppupuolella kävimme kahden viikon matkalla Etiopiassa yhdessä suomalaisryhmän kanssa; ryhmässä oli mukana myös Pekka Simojoki. 18 ihmisen joukossa oli monen Suomen kirkon seurakunnan ihmisiä. Matka oli todellinen opintomatka, sillä saimme tutustua niin yhteen maailman vanhimpaan kirkkokuntaan, Etiopian vanhaortodoksiseen kirkkoon, jolla on takanaan 1900 vuotta historiaa, kuin myös yhteen nuoreen luterilaiseen kirkkoon, Etiopian MekaneYesus -kirkkoon, joka on lyhyen – 60 vuotisen – historiansa aikana kasvanut maailman ylivoimaisesti suurimmaksi ja nopeimmin laajenevaksi luterilaiseksi kirkoksi, jonka jäsenmäärä ylitti 2018 10 miljoonan rajan.

Lensimme pääkaupunkiin Addis Abebaan (4,5 miljoonaa asukasta), joka on tasavallan keskiylängöllä 1600 metrin korkeudella ja sieltä menimme Pohjois-Etiopian vuoristoseudulle 2600-3400 metrin korkeudelle. Matkasimme pikkubusseilla 1000 km ja näimme laajalti maaseudun elämää: ei ainuttakaan traktoria, härjillä kynnettiin ja puitiin inzera-viljaa, kuormia kannettiin tavallisesti selässä tai aaseilla. 85 % maan 100 miljoonasta asukkaasta elää maaseudun kylissä. Kaupungit ovat paljolti länsimaiseen tapaan, mutta koko matkan aikana emme löytäneet ainuttakaan todellista kauppakeskusta tai supermarketia.

Maaseudun talot on tavallisesti tehty käsivarren paksuisista pystykepeistä ja vuorattu olkimuta/lantaseoksella ja nyt usein peltikaton alle tehtynä. Useimmissa taloissa ei ollut ikkunoita, vaan päivisin pidettiin ovet avoimina valon saamiseksi; maa on lämmin, koska aurinko paistaa aina, lukuun ottamatta meidän kesäajan sadeaikaa. Maassa on noin 80 eri heimoa ja kieltä, mutta virallinen kieli on pohjoisen amhara-heimon – perinteisen hallitsijaheimon – kieli; suurin heimo on kuitenkin oromo-heimo etelä ja länsi osassa maata; tästä heimosta lähes puolet on muslimeja.

Etiopian asukkaista 2/3 on kristittyjä ja 1/3 muslimeja; heimouskontojen kannattajia ei ole paljon. Maan vanhaortodoksinen kirkko – saman tyyppinen kuin Egyptin koptikirkko -, johon kuuluu 43 % asukkaista, on 1900 vuotta vanha, evankelisiin eli protestanttisiin kirkkoihin kuuluu yhteensä 20 % asukkaista, heistä puolet luterilaisen MekaneYesus -kirkon jäseniä, saman verran on baptisteja.

Etiopian vanhaortodoksinen kirkko on 1900 vuotta vaikuttanut erityisesti Pohjois-Etiopiassa. Sillä on paljon juutalaisia, Vanhasta testamentista periytyviä, tapoja. Jokaisessa – tavallisesti pyöreänmuotoisessa – kirkossa on Jerusalemin temppelin tavoin ”Esipiha”, ”Pyhä” ja ”Kaikkein pyhin”, joka on esiripun takana ja jonne pääsevät vain diakonit ja papit, jotka voivat nähdä siellä olevaa Jerusalemin temppelin Kaikkein pyhimässä olleen liitonarkin kopiota, joka on alttarina.

Osallistuimme Addis Abebassa Timkat-juhlaan, joka on kaksipäiväinen kristillinen kansanjuhla kirkon vanhan kalenterin mukainen Jeesuksen kastamisen muistojuhla, jota vietetään kaikkialla maassa. Silloin papit kantavat aattona suuressa kansankulkueessa kirkkoista kankaalla peitetyt liitonarkin kopiot suuren juhla kentän teltoihin; niitä oli siinä juhlassa 18, jokaisessa yksi kopio.

Timkat juhlat

Sunnuntaiamuna pääpiispa pyhitti veden, jota suihkutettiin ihmisten päälle, ja lopuksi samanlaisessa kulkueessa katuja pitkin – koko ajan laulaen tai tanssien – kopiot vietiin kirkkoihin takaisin. Juhla yhdistää kaksi Vanhan testamentin tapahtumaa Daavidin (1 Aik. 15 ja 16) ja Salomonin (2 Aik.5) aikana. Valkoisiin kansallisiin juhlapukuihin puettujen ihmisten määrä oli käsittämätön. – Pohjoisessa tutustuimme 800 vuotta vanhoihin kallioon tehtyihin kirkkoihin.

Mekane Yesus kirkon jumalanpalveluksessa pappi siunaa lapset pyhäkouluun.

Meidän kannaltamme mielenkiintoisin oli luterilainen Mekane Yesus -kirkko, joka syntyi Amerikan ja Ruotsin luterilaisten kirkkojen lähetystyön tuloksena 60 vuotta sitten. Silloin jäseniä oli 20 000, nyt heitä on yli 10 miljoonaa ja joka vuosi tulee yli puoli miljoonaa jäsentä lisää. Seurakuntia on 9000 ja joka vuosi syntyy 100 seurakuntaa lisää.

Pappeja on 3500; he hoitavat johtamisen ja sakramentit useammassa seurakunnassa, mutta jokapäiväisestä seurakuntatyöstä vastaavat evankelistat, maallikot, joilla on kaksivuotinen koulutus ja joista monet jatkavat koulutusta papiksi.

Tapasimme sekä Lähetysseuran että Kansanlähetyksen lähettejä; molemmat lähetysjärjestöt aloittivat työn 1970-luvun alussa, juuri silloin, kun alkoi kirkon suunnattoman nopea kasvu erityisesti Etelä- ja Länsi-Etiopiassa, ja ne saivat olla auttamassa uusien hiippakuntien syntymisessä lähetystyön ja rakentamisen muodossa sekä kirkon teologisen kasvatuksen tukemisessa.

Vierailimme kirkon pienen seurakunnan (250 jäsentä) vaatimattomassa kirkossa jumalanpalveluksessa, jossa oli yksinkertainen matalakirkollinen liturgia ja samansuuntainen pappien puvustus/alba. Pyhäkouluun siunattiin ja lähetettiin 45 lasta. Syvästi raamatullinen saarna kesti tunnin ja laulettiin paljon. Jumalanpalvelus kesti 2 tuntia 15 minuuttia.

Kun kysyimme kirkon tärkeimmässä teologisessa seminaarissa, mikä on kirkon kasvun salaisuus, vastaus oli: Etiopiassa on evankeliumille hyvin avoin maaperä, Jumalan aika, jota on kestänyt jo puoli vuosisataa. Se on Jumalan työ, jossa kirkko haluaa olla mukana. Tärkeimmät evankeliumin levittäjinä ja uusien ihmisten seurakuntaan tuojina ovat syvästi motivoituneet seurakuntalaiset. Tärkeintä on, että kirkas sanoma Jeesuksesta ei jää peittoon seurakunnan paljojen hyvien toimintojen alle. Paljosta hyvästä voi tulla tärkeimmän vihollinen. – Seminaarissa alkoi juuri lukukausi ja opiskelijoissa oli historian ensimmäiset opiskelijat pohjoisnaapurin, islamilaisen Eritrean, pienestä luterilaisesta kirkosta.

Siunattua pääsiäisaikaa toivottaen Anu ja Juha Väliaho